

KUNNSKAPSENTER FOR UTDANNING

Årsrapport 2019

Kunnskapssenter
for utdanning

Universitetet i Stavanger

Innhold

Forord	3
Overtakelse og oppstart	4
Ansatte ved KSU	5
Styremedlemmer og styreleder for KSU	5
Offisiell åpning av senteret	5
Aktiviteter og arbeidsoppgaver høsten 2019	7
Økonomi	8

FORORD

Kunnskapssenter for utdanning (KSU) har hatt Universitetet i Stavanger som hjem i fire måneder av året 2019. De fire månedene har vært spennende og krevende. De representerer en overgangsfase både for en virksomhet og for ansatte. Virksomheten gikk gjennom en form for avrundning og avslutning ved Forskningsrådet samtidig som det var store forventninger om fortsatt drift og vekst. Ved Universitetet i Stavanger var det glede og stor optimisme knyttet til overdragelsen.

Personlig er jeg i den heldige situasjonen at jeg skal få lov til å lede KSU videre sammen med erfarne medarbeidere fra Forskningsrådetstiden og sammen med nye medarbeidere. Vårt arbeid er avhengig av gode relasjoner med eksterne aktører, og vi ser fram til videreutvikling og utvidelse av det solide fundamentet av relasjoner og samarbeidspartnere som KSU hviler på.

2019 var et kort år for KSU ved UiS, men det var likevel mye viktig som fant sted. Vi har derfor valgt å skrive en kort oppsummering av de månedene, ikke minst for å dokumentere virksomheten for ettertiden.

Stavanger, 1. mars 2020

Elaine Munthe

Senterleder. Kunnskapssenter for utdanning

OVERTAKELSE OG OPPSTART

I brev datert 6. mars 2019 ble det gjort klart at UiS ville overta ansvaret for Kunnskapssenter for utdanning (KSU). Beslutningen ble formulert som følger:

«Kunnskapsdepartementet har, i forståelse med KMD, konkludert med at Kunnskapssenter for utdanning legges til Stavanger og UiS. UiS har mest treffende ambisjoner for kunnskapssenteret, dokumenterer størst erfaring med kjerneoppgavene og skårer høyest basert på lokaliseringspolitiske mål.»

Avgjørelsen om å flytte senteret fra Forskningsrådet hadde blitt tatt langt tidligere. De ansatte var blitt varslet og det ble lyst ut en konkurranse som fire institusjoner hadde anledning å konkurrere i (søknadsfrist høst 2018) og hvor avgjørelsen altså til slutt falt på UiS.

Da det ble klart at UiS skulle overta, ble det igangsatt flere prosesser for å ivareta:

1. ansattes rettigheter og muligheter i en overgang
2. det faglige arbeidet uten at det ble et for stort brudd
3. lokalisering og arbeidsforhold for et nytt senter

Kunnskapsdepartementet, Forskningsrådet og UiS møttes flere ganger hos Forskningsrådet både med og uten ansatte for å ivareta punkt 1. Konklusjonen ble at tre personer valgte å bli med over til UiS (hvorav en er i ulønnet permisjon) og det ble inngått avtale om overgangsordninger for å ivareta reiseutgifter o.l.

Universitetet i Stavanger samarbeidet med KD og Forskningsrådet om å ivareta punkt 1. Fakultet for utdanningsvitenskap og humaniora, som ville bli det nye hjemmet til KSU, ivaretok punkt 2 og 3.

På grunn av en ekstratildeling av restmidler fra KSU ved Forskningsrådet, var det mulig å ansette kommunikasjonsrådgiver i 50 %-stilling før den formelle overtakelsen den 1. september 2019. Rådgiveren sørget for at et nettsted med innhold ble opprettet for KSU. Alle

tidligere rapporter ble flyttet over. Facebook og Twitter ble overtatt fra Forskningsrådet.

Nettstedet er utviklet i den malen som UiS anvender per 2019 og tidlig 2020, men fra høsten 2020 vil det bli nye muligheter. Det ble derfor bestemt at vi foreløpig skulle sørge for kontinuitet, men den store utviklingen vil komme i 2020-2021.

Da senteret startet ved UiS den 1. september, var det avklart at dekan ved fakultetet, Elaine Munthe, fikk stilling som senterleder. Fordi ny dekan ikke var på plass til å overta, ivaretok Munthe to stillinger høsten 2019. Det ble lyst ut stillinger, og mulige kandidater til å sitte i styret for KSU ble kontaktet. Den 15. oktober vedtok styret for Fakultet for utdanningsvitenskap og humaniora et nytt styre for KSU.

Oppussing av nye lokaler ble påbegynt sommeren 2019. Det som for lenge siden hadde vært biblioteket for lærerutdanningene, skulle nå bli et kunnskapssenter. Arealene stod ferdige til jul 2019.

Ansatte ved KSU, 01.09.2019 - 31.12.2019

- Professor Elaine Munthe, senterleder
- Dr. Erik Ruud, seniorrådgiver
- Dr. Tamar Kalandadze, førsteamanuensis
- Dr. Kristin Børte, førsteamanuensis (i ulønnet permisjon)
- Linda Kjærås, kommunikasjonsrådgiver i 50 %- stilling

Fire studentassistenter ble ansatt i løpet av høsten. De er ansatt i inntil 20 % hver, og alle er mastergradsstudenter ved fakultetet.

Før årets slutt, var det avklart at Kari-Anne Svensen Malmo ville begynne som ny kontorsjef fra 01.01.2020, og at førsteamanuensis Serap Keles ville begynne i en 40 %-stilling fra 1 februar 2020. Det ville bli nye utlysninger av stillinger på nyåret.

Styremedlemmer og styreleder for KSU

Styreleder:

- Marianne Skogerbø, Utdanningsdirektør Fylkesmannen i Rogaland

Eksterne styremedlemmer:

- Milena Adam, Seksjonsleder, Seksjon for utdanning og forskning, Utdanningsforbundet
- Sigrid Blömeke, Professor og senterleder ved CEMO-senteret, UiO

Interne styremedlemmer:

- Kristin Akerjordet, Professor og dekan ved det helsevitenskapelige fakultet, UiS
- Dag Husebø, førsteamanuensis og leder av UniPed, UiS

Styret er oppnevnt for tre år, fra 15.10.2019 til og med 15.10.2022. Styrets oppgave er å vedta strategi for KSU.

OFFISIELL ÅPNING AV SENTERET

Senterets [offisielle åpning](#) ved UiS ble lagt til den 12 november 2019. I den anledningen ble det arrangert et åpningsseminar med følgende innlegg:

- *Hva er systematiske kunnskapsoppsummeringer? Hvorfor trenger vi dem? Hvordan arbeider vi med systematiske kunnskapsoversikter?* Director David Gough, EPPI Centre, University College London
- *Ville - kunne - gjøre godt: Forskning for praksis og profesjon.* Seksjonsleder Milena Adam, Utdanningsforbundet
- *Hvilken rolle spiller systematiske kunnskapsoppsummeringer for utdanning og hvilken betydning de har for Forskningsrådets arbeid?* Professor Oddrun Samdal, viserektor for utdanning ved Universitetet i Bergen, og styreleder for Porteføljestyret for utdanning og kompetanse, Forskningsrådet
- *Hva betyr systematiske kunnskapsoppsummeringer for arbeidet i skolen?* Seksjonssjef Joar Loland, Rogaland Fylkeskommune
- *Nordisk samarbeid om kunnskap for utdannings-*

sektoren. Senterleder Camilo von Greiff, Skolforskningsinstituttet i Sverige

Statssekretær Tom Erlend Skaug foretok den offisielle åpningen på vegner av Kunnskapsdepartementet. I hans tale vektla han betydningen av forskning for utdanningssektoren og forventninger til senteret ved UiS.

Tom Erlend Skaug. Foto: NRK

Ca 80 personer som representerte ulike sentre, UH-sektoren, utdanning i kommune og fylke, Utdanningsdirektorat og Kunnskapsdepartementet deltok på åpningsseminaret.

Det som ble vektlagt på seminaret, var både hovedoppgaver for senteret og hvorfor dette har betydning. Leder av EPPI-senteret ved University College, London – Professor David Gough – holdt en forelesning om systematiske kunnskapsoversikter. Han vektla både innsikt i hva de er, hvordan de utarbeides, og hvorfor de er viktige. EPPI-senteret har lenge vært en god samarbeidspartner for KSU, og dette var en fin anledning for også KSU ved UiS å fortsette det nære samarbeidet. I tillegg er Skolfi senteret i Sverige en god samarbeidspartner, og leder av senteret – Camilo von Greiff – fortalte om senterets arbeid i sitt innlegg og fikk fram noe av ulikheten mellom våre to sentre, men også de sammenfallende interessene og arbeidsoppgavene. Professor Oddrun Samdal er porteføljestyreter i Forskningsrådet og har ansvar for utdanning og kompetanse porteføljen. Kunnskapsoppsummeringer

har stor betydning for forskning, både for å få fram hva vi foreløpig vet om et felt, men også for å peke på områder som mangler eller hvor det er behov for å styrke forskningsinnsatsen. Milena Adam er ekstern medlem i styret for KSU og representerer også den største fagforeningen for lærere og ledere i barnehage og skole, og er slik sett en representant for en av senterets store brukergrupper og samarbeidspartner. Å samarbeide om forskningsformidling var et av områdene som hun trakk fram, og samtidig både ønsket om bedre tilgang til forskning og behov for å gjøre seg kjent med forskning. Dette var også tema for innlegget til seksjonssjef Joar Loland som representerte videregående skoler. Skoler har bruk for forskningskunnskap som de kan forholde seg til og som er kvalitetssikret.

De to etterfølgende dagene, 13. og 14. november, arrangerte senteret en workshop om systematiske kunnskapsoppsummeringer. Seminarlederne var David Gough og Carol Vigurs fra EPPI-senteret.

Learning objectives 13-14 November 2019

- Describe the purposes and logic of systematic reviewing
- Develop some introductory skills in following the main stages of the review process.
- Understand the way in which reviews can vary
- Develop some understanding and skills in using software to support the review process.

David Gough og Carol Vigurs fra EPPI-senteret.
Foto: KSU

Seminarret var fulltegnet med 30 deltakere fra hele landet. Mange var PhD studenter og forskere i UH-sektoren, men det var også noen bibliotekarer fra UH.

AKTIVITETER OG ARBEIDSOPPGAVER HØSTEN 2019

Denne årsrapporten blir en forholdsvis kort rapport ettersom den kun tar for seg de fire første oppstarts-månedene. Det har likevel vært en viss aktivitet denne høsten også. I det som følger vil vi presentere noen av de viktigste arbeidsområdene i oppstartsperioden. Det som i framtidige år vil stå aller først – arbeidet med kunnskapsoppsummeringer og formidling – står nå til slutt i rapporten.

Formaliteter og praktiske gjøremål

Byggevirksomheten er blitt fulgt opp og KSU sine lokaler var ferdigstilt innen utgangen av året. Praktiske gjøremål i forbindelse med overflytting av ansatte, midlertidige kontor plasser osv var klart. Styret er opprettet.

Det har vært hektisk byggevirksomhet for å gjøre i stand til et nytt senter som krever gode vilkår for å samhandle og for å ha lokaler til aktiviteten.

Nettverk og opplæring

Senterleder og ansatte har hatt utstrakt kontakt med EPPI-senteret. Senterleder har besøkt DECE-senteret ved Durham University i England som også arbeider med kunnskapsoppsummeringer for å få innblikk i hvordan dette senteret som er en del av et universitet arbeider. Ansatte har deltatt på opplæring i regi av Campbell Collaboration og har fått kontaktpersoner der. Det norske nettverket for systematiske kunnskapsoppsummeringer som senterleder ved KSU var med på å starte, hadde sin offisielle åpning i oktober 2019, og senterleder holdt et innlegg der om bruk av kunnskapsoppsummeringer. Senteret arrangerte også en workshop i forbindelse med oppstart i november (se ovenfor).

Formidling

Antall følgere av Kunnskapssenteret på Facebook har økt til 1451. Det er 260 flere enn i 2018.

Antall følgere på Twitter er nå 546. Det er 76 flere følgere enn i 2018.

Presentasjoner gitt høsten 2019

- 09.10 OsloMet. Tema: Om KSU
- 10.10 OsloMet/ Lansering av Nornesk. Tema: Bruk av forskning
- 15.10 UHR-LU. Tema: Syst Kunnskapsoppsummering om praksisopplæring
- 12.11 UiS, åpning av KSU. Tema: Om KSU
- 25.11 Ti NAFOL-styret. Tema: Om KSU

Arbeid med systematiske søk og systematiske kunnskapsoppsummeringer

1) Forskning om praksisopplæring i norske lærerutdanninger

UHR-Lærerutdanning tok kontakt med KSU høsten 2019 for å finne ut av mulighet for en kunnskapsoppsummering om praksisopplæring i lærerutdanninger i Norge. Etter noen samtaler, ble vi enige om oppdraget, og KSU gikk i gang.

Formålet med denne forskningskartleggingen er å skaf-

fe forskningsbasert, oppdatert kunnskap om praksisopplæring i norske lærerutdanninger. Kunnskaps-senter for utdanning har gjennomført denne kartleggingen som et bidrag til UHR-Lærerutdanning (UHR-LU) sitt arbeid med å styrke kvalitet i utdanning og forskning i norsk lærerutdanning. Kartleggingen omfatter praksisopplæring i lærerutdanning for alle lærerutdanninger.

Oppdraget fra UHR-LU er formulert som: Kunnskapskartlegging av forskning på indikatorer/kjennetegn på kvalitet i praksis i norske lærerutdanninger. Videre skriver UHR-LU i oppdragsbrevet: Kunnskapssenteret bes om å:

1. Lage en kartlegging av hva norsk forskning sier om kjennetegn/indikatorer på kvalitet i praksisopplæringen i lærerutdanningene, og sette denne inn i en internasjonal kontekst.
2. På bakgrunn av denne kartleggingen og dialog med arbeidsutvalget i UHR-LU, velge ut noen tematiske områder der det er mulig å gå i dybden og belyse relevante problemstillinger. Tentative eksempler på fordypningsområder kan være kvalitet på veiledning/praksislærerne, organisatoriske forutsetninger og samarbeidsrelasjoner mellom ulike lærerutdanningsarenaer.

Det viser seg at det ikke er mulig å identifisere forskning som eksplisitt anvender ordet «kvalitet» eller eksplisitt uttrykker et ønske om å bidra til kvalitetsutvikling. Inngangen til studien er derfor en generell kartlegging og syntese av hva forskning om praksisopplæring er opptatt av, hva som belyses og hvilke resultater som kommer fram, og deretter en analyse av forskningen for å ekstrahere hva dette sier om kvalitet og mulige kvalitetsdrivere i praksisopplæring.

Rapporten skal være ferdig til 31. januar 2020.

- 2) Arbeid med å utvikle søkestreng, identifisere relevant forskning og levere forslag til litteratur og abstrakter

KSU har ytt slik bistand på tre områder i høst:

- Arbeidslivsrelevans – søkestreng og artikler er levert KD
- Styringsmelding – søkestreng og tittel & sammendrag oversendt KD
- Ekspertgruppe for Skolebidrag; søkestreng og tittel & sammendrag er levert Utdanningsdirektoratet

ØKONOMI

Kunnskapsdepartementet overførte 4 millioner til UiS for perioden 1.september til 31. desember 2019 og 4,2 millioner som var av ubrukte midler fra Forskningsrådet. I internt tildelingsbrev til Kunnskapssenter for utdanning datert 7. august 2019, fikk KSU overført totalt 8 millioner kroner for å ivareta høsten 2019, inkludert ekstratildelingen fra KD av ubrukte midler fra Forskningsrådet. I det interne tildelingsbrevet, spesifiseres det hvordan den særskilte tildelingen av restmidler skal kunne anvendes:

Overføringen fra Forskningsrådet skal brukes til oppbygging av Kunnskapssenteret. I denne sammenheng vil etablering av fysisk infrastruktur, virkemiddelpakker ihht avtaler med de ansatte, rekrutteringstiltak, informasjonsarbeid, kurs- og kompetanseheving, brukerkontakt, nettverksarbeid og internasjonalt samarbeid være aktiviteter som tilfredsstillende kravene til bruk av midlene.

KSU har hatt en oppstartsperiode høsten 2019, og det var derfor forventet mindreforbruk av midler høsten 2019 og tilsvarende overføring til 2020. Det tar f.eks. tid å få lyst ut og ansatt i ledige stillinger. Den særskilte tildelingen av midler er blitt nyttet til oppbygging av fysiske lokaler og infrastruktur for senteret samt virkemiddelpakker, kommunikasjonsrådgiver i perioden før senteret startet og opplæring.

Vedlagt regnskapsrapport for 2019 viser at KSU har kr 3 124 236 i rest av den totale tildelingen på 8 millioner ved utgangen av året 2019. Midler fra den særskilte tildelingen vil også bli brukt i 2020 for å finansiere virkemiddelpakke og særskilte prosjekter som blir viktige for å ivareta en god start, god kompetanse for alle ansatte

og styrking av nasjonalt og internasjonalt samarbeid for å komme raskere i gang.

Regnskap for Kunnskapssenter for utdanning 2019

	Regnskap HIÅ	Regnskap HIÅ	Avvik mot budsjett	Årets budsjett	Rest budsjett
DRIFTSINNEKTER	-8 000 000	-8 000 000		-8 000 000	
Inntekter fra KD øremerket	-8 000 000	-8 000 000		-8 000 000	
LØNSKOSTNADER	973 036	1 315 074	-342 038	1 315 074	342 038
Lønn fast	728 824	650 904	77 920	650 904	-77 920
Lønn variabel	6 889	265 260	-258 371	265 260	258 371
Overtid	929		929		-929
Lønn eksternfinansiert til prosjekt (BOA)	-84 050		-84 050	84 050	
Andre personalkostnader	2 976	5 712	-2 736	5 712	2 736
Sosiale kostnader	317 468	393 198	-75 730	393 198	75 730
INVESTERINGER	1 683 667	3 000 000	-1 316 333	3 000 000	1 316 333
DRIFTSKOSTNADER	2 233 881	553 400	1 680 481	553 400	-1 680 481
Administrasjonskostnader	11 837	50 000	-38 163	50 000	38 163
Aviser, tidsskrifter, bøker ol		5 000	-5 000	5 000	5 000
IKT-kostnader (ikke utstyrsanskaffelser)	407 873	61 400	346 473	61 400	-346 473
Konsulenttjenester	334 121	150 000	184 121	150 000	-184 121
Kostnader bygg	1 327 163		1 327 163		-1 327 163
Kostnader vitenskapelig- og annet utstyr	16 679	5 000	11 679	5 000	-11 679
Kurs, seminarer og andre					
møtekostnader	45 295	128 000	-82 705	128 000	82 705
Reisekostnader	90 913	154 000	-63 087	154 000	63 087
EFFEKT AV BOA	-14 821		-14 821		14 821
TOTALTSUM	-3 124 237	-3 131 526	7 289	-3 131 526	-7 289